

VI. KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH I-III GIMNAZJUM

Priorytetem w znajomości tekstów kultury dla ucznia są lektury wskazywane każdego roku do przeczytania i omawiania na zajęciach szkolnych.

Każda lektura obowiązkowa musi być przeczytana, a pomiarem jej przeczytania jest sprawdzian z treści, który każdy uczeń musi zaliczyć na ocenę co najmniej mierną.

Nie otrzyma oceny bardzo dobrej lub dobrej końcoworocznej uczeń, który nie zaliczył sprawdzianu z chociażby jednej lektury wskazanej do przeczytania w danym roku szkolnym!

Klasa I

Ocena celująca

Otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania

- twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i literackich
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom {notoryczny oraz artystyczny

Ocena bardzo dobra

Otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem

nauczania klasy I

Kształcenie językowe i literackie

- zna treść wszystkich omawianych lektur obowiązkowych,
- sprawnie posługuje się w wypowiedziach różnymi środkami językowymi, słownictwem o zabarwieniu emocjonalnym
- biegle dokonuje przekształceń tekstu literackiego (streszczenie, opis)
- redaguje list połączony z innymi formami wypowiedzi do różnych adresatów
- redaguje protokół z dyskusji
- redaguje notatkę w formie streszczenia
- redaguje charakterystykę postaci, udowadnia złożoność natury ludzkiej i dostrzega zmiany zachodzące w osobowości i postępowaniu, w sposób samodzielny i wszechstronny dokonuje oceny prezentowanego bohatera
- dokonuje opisu sytuacji na podstawie lektury, a także wydarzeń, sytuacji rzeczowych
- zdaje sprawozdanie z telewizyjnego programu rozrywkowego, dodaje własny komentarz krytyczny
- bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego, odróżnia fikcję od prawdy historycznej
- rozróżnia fazy przebiegu akcji w utworze (zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji)

- dostrzega zmiany zachodzące w postępowaniu bohaterów
- dobiera odpowiednie cytaty
- rozpoznaje komizm słowny, sytuacji i postaci
- określa rolę autora dramatu, reżysera, scenografa i aktora jako twórcy sztuki teatralnej
- odczytuje alegorię i morał w bajkach oraz prawdy ogólne w przypowieści
- samodzielnie korzysta ze słowników polszczyzny, słownika frazeologicznego i interpunkcyjnego w celu bogacenia słownictwa i korekty własnych prac

Nauka o języku

- świadomie posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzi pojedynczych, dostosowuje je do odbiorcy
- stosuje podmiot w mianowniku, dopełniaczu, domyślny, szeregowy
- stosuje orzeczenie czasownikowe, imienne, z czasownikiem modalnym i z frazeologicznym
- przekształca wypowiedzenie pojedyncze na złożone i odwrotnie
- stosuje własną interpunkcję
- tworzy zdania z orzeczeniem czasownikowym, imiennym i z czasownikiem modalnym oraz z orzeczeniem wyrażonym zwrotem frazeologicznym
- rozróżnia tryby i strony czasownika
- tworzy zdania z podmiotem w mianowniku, dopełniaczu, z podmiotem domyślnym i szeregowym
- świadomie stosuje rzeczownik w funkcji przydawki, dopełnienia, okolicznika, orzecznika
- wzbogaca wypowiedzi ustne i pisemne przymiotnikami w funkcji przydawki i orzecznika
- stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych liczebnik w funkcji przydawki i podmiotu
- świadomie stosuje różne formy zaimków w celu osiągnięcia spójności wypowiedzi
- tworzy i stosuje odpowiednie stopnie przysłowka ze względu na przekazywaną informację i intencję wypowiedzi
- poprawnie pisze przyimki złożone
- przekształca wypowiedzenia różnego typu stosując zamienne spójniki
- stosuje partykuły w wypowiedzeniach w celu zasygnalizowania postawy i uczuć nadawcy wobec wypowiedzianych treści
- stosuje w wypowiedziach odpowiednie wykrzykniki dla uwydatnienia przeżyć, wrażeń i emocji

Ocena dobra

Otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową

Kształcenie językowe i literackie

- zna treść wszystkich omawianych lektur obowiązkowych,
- podejmuje próby wypowiedziania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową (sprawozdanie, recenzja, opis sytuacji, charakterystyka porównawcza)
- redaguje protokół lekcji, formułuje dedykację, życzenia, pozdrowienia, ogłoszenia
- sporządza notatkę w formie planu

- w wypowiedzeniach podejmuje próbę oceny a także wartościowania problemów i zjawisk dotyczących języka, literatury, kultury
- potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów
- wykorzystuje dobrą znajomość treści omawianych lektur
- omawia elementy świata przedstawionego, wskazuje akcję, wątki, bohaterów i ich powiązania
- określa typ powieści
- wymienia rodzaje i gatunki literackie, określa ich cechy
- zna terminy literackie

Nauka o języku

- posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzeń pojedynczych, stosuje odpowiednią interpunkcję
- konstruuje wypowiedzenia pojedyncze i złożone
- rozpoznaje w zdaniu orzeczenie czasownikowe, imienne i orzeczenie z czasownikiem modalnym
- poprawnie pisze cząstki: - bym, -byś, -by
- posługuje się czasownikami w różnych trybach i stronach
- poprawnie tworzy formy czasownika
- stosuje w zdaniu podmiot w mianowniku, dopełniaczu, podmiot domyślny, szeregowy
- dostrzega osobliwości w odmianie niektórych rzeczowników
- stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych przymiotnik w funkcji przydawki i orzecznika
- wskazuje w zdaniu liczebnik w funkcji przydawki i podmiotu
- zastępuje różne części mowy odpowiednimi zaimkami
- stosuje stopień wyższy i najwyższy przysłówka
- poprawnie pisze „nie" z przysłówkiem w stopniu wyższym i najwyższym
- poprawnie pisze wyrażenia przyimkowe
- poprawnie używa spójnika jako wskaźnika stosunków między wyrazami w zdaniu pojedynczym
- poprawnie pisze partykułę nie, by, że, no, li, czy
- dostrzega celowość użycia wykrzyknika w wypowiedzi ustnej i pisemnej

Ocena dostateczna

Otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej

Kształcenie językowe i literackie

- przedstawia treść utworów na podstawie cichego czytania tekstu, określa akcję i jej przebieg, wskazuje monologi i dialogi, rozumie motywy postępowania bohaterów
- zna pojęcia dramatu, fraszki, hymnu, powieści historyczne, poprawnie posługuje się n/mi w wypowiedziach
- poprawnie redaguje charakterystykę postaci, opowiadanie, opis, streszczenie, sprawozdanie z lektury (przynajmniej podejmuje próby)

- samodzielnie posługuje się poznaczonymi słownikami
- zna treści przynajmniej połowy lektur obowiązkowych

Nauka o języku

- tworzy różne strony czasownika
- określa podstawowe funkcje składniowe części mowy: *rzeczownika-podmiot, czasownika-orzeczenie, przymiotnika-przydawka, przysłówka-okolicznik*
- pisze w miarę poprawnie partykułę „nie”, „by” z czasownikami
- przekształca stronę bierną na czynną i odwrotnie
- wyróżnia w zdaniu rzeczownik, określa jego formę fleksyjną
- wyszukuje w zdaniu przymiotnik, stosuje w poprawnych formach gramatycznych
- wyróżnia przymiotniki podlegające stopniowaniu i stopniuje je
- rozróżnia zaimki
- rozpoznaje partykuły
- uzupełnia zdania partykułami
-

Ocena dopuszczająca

Otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności

Kształcenie językowe i literackie

- jego technika czytania i rozumienia tekstu literackiego pozwala na samodzielne opowiadanie odtwórcze
- w stopniu zadowalającym pracuje z książką, zaznaczając odpowiednie fragmenty
- pisze charakterystykę bohatera literackiego, opowiadanie odtwórcze, streszczenie, list, notatkę
- w wypowiedziach pisemnych popełnione błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają całkowicie wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie

Nauka o języku

- potrafi rozpoznawać odmienne i nieodmienne części mowy i znaleźć je w tekście
- na prostych przykładach robi wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie

Ocena niedostateczna

Otrzymuje uczeń, który przy pomocy nauczyciela nie był w stanie opanować elementarnych wiadomości z podstawy programowej

Kształcenie językowe i literackie

- nie opanował elementarnych wiadomości dotyczących gatunków literackich, ich budowy, analizy utworu literackiego
- ma słaby zakres słownictwa, błędnie redaguje swe wypowiedzi pod względem językowymi składniowym

- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania tekstu w stopniu zadowalającym
- ma trudności zew zrozumieniem lektury

Nauka o języku

- ma kłopoty z rozpoznawaniem odmiennych i nieodmiennych części mowy
- nie potrafi w stopniu zadowalającym przyswoić poznanego materiału gramatycznego przewidzianego programem klasy I gimnazjum
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnień o elementarnym stopniu trudności

Klasa II

Ocena celująca

Otrzymuje uczeń, który swoją wiedzą i umiejętnościami wykracza poza program nauczania

- sprawnie, świadomie redaguje różne formy wypowiedzi, potrafi je łączyć (w zależności od potrzeb) lub redaguje formy nieprzewidziane programem nauczania
- wykorzystuje wiadomości spoza programu
- redaguje prace ciekawe, oryginalne, twórcze, pomysłowe, nieszablonowe, o odmiennym od ogólnie przyjętego spojrzenia
- posługuje się różnego typu wypowiedziami, pisze z emfazą, stosuje wyrazy, wyrażenia i zwroty wzbogacające wypowiedź
- tworzy ciekawy, dowcipny dialog, swobodnie wprowadza go w różne wypowiedzi w zależności od intencji
- dobiera ciekawe, oryginalne cytaty, spoza lektur poznawanych podczas lekcji
- pisze poprawnie wyrazy, wyrażenia i zwroty będące wyjątkami lub nowo poznawane
- potrafi skupić na sobie uwagę odbiorcy dzięki sposobowi mówienia
- uczestniczy w konkursach klasowych, szkolnych i pozaszkolnych - osiąga sukcesy

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania

Kształcenie językowe i literackie

- zna treść wszystkich obowiązkowych lektur,
- sprawnie posługuje się w wypowiedziach różnymi środkami językowymi (leksykalnymi, składniowymi), słownictwem o zabarwieniu emocjonalnym, konstruuje wypowiedź zgodną z tematem, posługuje się poprawną polszczyzną, unika powtórzeń
- biegle dokonuje przekształceń tekstu literackiego(streszczenie, sprawozdanie, opis, opowiadanie)
- redaguje charakterystykę porównawczą, używając słownictwa nazywającego uczucia, stany psychiczne i reakcje zewnętrzne, umiejętnie wprowadza cytaty z utworu literackiego, w sposób samodzielny i wszechstronny dokonuje oceny prezentowanego bohatera
- dokonuje opisu sytuacji na podstawie lektury, a także wydarzeń, sytuacji rzeczywistych

- opisuje zjawiska przyrodnicze, krajobraz, wzbogaca wypowiedź różnorodnymi środkami artystycznego wyrazu
- redaguje sprawozdanie z przebiegu fikcyjnego lub rzeczywistego wydarzenia, świadomie stosuje składnię typu informacyjnego
- redaguje recenzję w formie artykułu do gazetki
- porządkuje argumenty i sporządza plan kompozycyjny rozprawki
- redaguje list połączony z innymi formami wypowiedzi do różnych adresatów
- redaguje protokół z dyskusji
- *Jest*- świadomym odbiorcą dzieła literackiego, filmowego czy teatralnego, porównuje dramat z realizacją telewizyjną, powieść z jej adaptacją filmową
- bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego, wskazuje elementy świata przedstawionego, typ narracji, określa bohaterów na podstawie języka jakim się posługują, wyodrębnia akcję, fabułę, epizody, wątki
- wskazuje w tekście środki językowe właściwe dla funkcji wypowiedzi (zwroty do adresata, pytania retoryczne, grzecznościowe, argumentowanie)
- wskazuje w opowiadaniu opisy, określa ich funkcje, rozpoznaje środki językowe służące wyrażaniu uczuć i nastroju w opisach
- zna typ narracji, komizm i jego rodzaje, omawia poznawcze i moralne walory utworu
- omawia symbolikę utworu, nawiązuje do obyczajowości i tradycji narodowej, wskazuje na jej ciągłość, wartości moralne i estetyczne
- samodzielnie korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny, słownika ortograficznego i wyrazów bliskoznacznych w celu bogacenia słownictwa i korekty własnych prac
- dba o estetykę pisania, poprawnie stosuje akapity i zachowuje właściwe marginesy

Nauka o języku

- tworzy zdania z orzeczeniem czasownikowym, imiennym i z czasownikiem modalnym oraz z orzeczeniem wyrażonym frazeologizmem
- określa funkcje stron czasownika, zasadę stosowania strony czynnej i biernej
- wskazuje różnice między czasownikiem przechodnim i nieprzechodnim
- wyjaśnia, na czym polega nieregularność odmiany czasownika, osobliwości w odmianie rzeczowników
- stosuje odpowiednie stopnie przymiotnika ze względu na przekazywaną informację i intencję wypowiedzi
- bezbłędnie przeprowadza klasyfikację zaimków (ze względu na różne kryteria)
- poprawnie pisze zaimki złożone
- określa funkcje pełnione w wypowiedzeniach przez partykuły i wykrzykniki
- przeprowadza analizę składniową zdania pojedynczego na trudniejszych przykładach
- omawia znaczenie okoliczników, ich funkcje składniowe, sposoby wyrażania, związek z wyrazem określanym
- określa funkcje wyrazów stojących poza związkami zdania
- wskazuje różnice między rodzajami zdań podrzędnych
- przedstawia budowę zdania złożonego na wykresie, nazywa zdania składniowe
- dokonuje analizy słotwórczej wyrazu, tworzy rodzinę wyrazów
- określa ekspresywne i znaczeniowe funkcje formantów
- poprawnie pisze skróty i skrótowce
- określa cechy głosek
- wskazuje i nazywa zjawiska fonetyczne (uproszczenia, upodobnienia pod względem dźwięczności)

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową

Kształcenie językowe i literackie

- zna treść wszystkich obowiązkowych lektur,
- podejmuje próby wypowiedzania się w formach trudniejszych (np. sprawozdanie, recenzja, opis sytuacji charakterystyka porównawcza) tworzy prace poprawne merytorycznie
- określa i ocenia postawy bohaterów ze względu na ich stosunek do pojęć: szczęście, miłość, wierność, wiara w Boga i ideały
- dobiera odpowiednie fragmenty tekstu w celu wspierania swoich sądów
- umieszcza poznane teksty we właściwych ramach chronologicznych
- wskazuje dobrą znajomość treści omawianych lektur, omawia elementy świata przedstawionego utworu - wskazuje wątek, bohaterów i ich powiązania, akcję
- wymienia rodzaje i gatunki literackie, określa ich cechy
- zna terminy literackie omawiane na lekcjach
- poprawnie zapisuje dialog, wzbogaca pracę o elementy opisów, przekształca go w mowę zależną
- sporządza notatki i sprawnie posługuje się nimi w czasie lekcji
- wskazuje w utworze poznane środki stylistyczne epitety, porównania, przenośnie, anafory, pytania retoryczne, określa ich funkcję w utworze

Nauka o języku

- określa funkcje składniowe rzeczownika - odmienia przez przypadki, liczby - poprawnie zapisuje osobliwe i nieosobliwe czasowniki
- określa rolę imiesłów z zdaniu
- poprawnie stosuje nieregularne formy czasownika
- odróżnia nieodmienne części mowy - nazywa rodzaje partykuł, wykrzykników
- pisze poprawnie partykuły z różnymi częściami mowy
- przeprowadza analizę składniową zdania pojedynczego rozwiniętego
- potrafi nazwać rodzaje zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych poprawnie pisze wyrażenia przyimkowe
- dostrzega celowość użycia wykrzyknika w wypowiedzi ustnej i pisemnej
- dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu, wykonuje wykres rodziny wyrazów
- określa podstawowe funkcje formantów
- wyjaśnia skróty, zna ich pisownię
- określa cechy głosek
- wskazuje upodobnienia pod względem dźwięczności i uproszczenia grup spółgłoskowych

ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który posiadał wiadomości i umiejętności łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym szczeblu

Kształcenie językowe i literackie

- przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu, określa akcję i jej przebieg, wskazuje monologi i dialogi, rozumie motywy postępowania bohaterów
- zna pojęcia: dramat, fraszka, satyra, powieść historyczna; poprawnie posługuje się nimi w wypowiedziach
- poprawnie redaguje charakterystykę postaci, opowiadanie, opis, streszczenie, sprawozdanie z lektury
- samodzielnie posługuje się poznanymi słownikami
- zna i stosuje w stopniu przynajmniej dostatecznym zasady ortografii, interpunkcji

Nauka o języku

- odróżnia imiesłów od innych form czasownikowych, rozróżnia imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe
- tworzy różne strony czasowników
- określa funkcje składniowe znanych części mowy
- rozróżnia okoliczniki, potrafi określić sposób ich wyrażania
- pisze w miarę poprawnie partykuły „nie” i „by” z czasownikiem
- wyróżnia z zdaniu rzeczownik, określa jego formę fleksyjną, funkcję składniową, łączy w związki składniowe z innymi wyrazami
- wyszukuje w zdaniu przymiotnik, stosuje w poprawnych formach gramatycznych, wyróżnia przymiotniki podlegające stopniowaniu i stopniuje je, określa funkcję w zdaniu
- rozróżnia zaimki
- rozpoznaje partykuły
- uzupełnia zdania wykrzyknikami
- na łatwych przykładach przeprowadza analizę zdania pojedynczego, wyodrębnia zespoły składniowe, sporządza wykres zdania
- rozróżnia rodzaje okoliczników
- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie
- wyróżnia imiesłowowy równoważnik zdania
- przy pomocy nauczyciela rysuje schemat składniowy zdania złożonego
- na prostych przykładach wskazuje podstawę słowotwórczą i formant
- wykonuje mało skomplikowane wykresy rodziny wyrazów
- określa cechy głosek

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności

Kształcenie językowe i literackie

- jego technika czytania i rozumienia tekstu literackiego daje możliwość samodzielnego przekazania opowiadania odtwórczego
- potrafi odróżnić w utworze fikcję, fakt, autentyzm
- w stopniu zadawalającym pracuje z książką: zaznacza fragmenty, rozumie je, wyciąga z nich proste wnioski
- określa najważniejsze cechy powieści: akcję, wątki, bohaterów, temat
- odróżnia epikę, lirykę, dramat

- umie w katalogu alfabetycznym i rzeczowym znaleźć odpowiednią informację biograficzną, a we wskazanym słowniku podane hasło
- w prostych przykładach wskazuje apostrofę, porównanie, przenośnię, epitet, rymy, pytania retoryczne
- rozumie pojęcia: archaizm, podmiot liryczny, obyczaj, adaptację operę, środki masowego przekazu
- samodzielnie pisze plan ramowy i szczegółowy, charakterystykę bohatera, opowiadanie, list, streszczenie, porządek zebrania
- w miarę poprawnie wygłasza z pamięci utwory poetyckie lub fragmenty prozy
- w wypowiedziach pisemnych popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne, ortograficzne, które nie przekreślają całkowicie wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie
- pisze podanie, życiorys, CV

Nauka o języku

- rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy
- poprawnie stosuje w zdaniu skrócone formy zaimków
- odmienia czasownik przez osoby, liczbę, rodzaje i tryby
- wskazuje w prostych przykładach imiesłów (bez określania jego nazwy)
- odmienia rzeczownik, przymiotnik i łatwe przykłady liczebnika
- samodzielnie pisze 1-2 przykłady osobliwości w odmianie rzeczownika
- wyodrębnia z zdania podmiot, orzeczenie, wskazuje ich określenia (bez nazywania)
- rozróżnia zdanie pojedyncze i złożone, równoważnik zdania, zdanie pytające, wykrzyknikowe, oznajmujące
- na prostych przykładach rozróżnia zdania współrzędnie złożone i podrzędnie złożone
- wykonuje wykres prostego zdania złożonego
- wskazuje wyraz podstawowy i pochodny
- tworzy rodzinę wyrazów
- odróżnia samogłoski od spółgłosek

ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności wykluczają samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o elementarnym stopniu trudności

Kształcenie językowe i literackie

- uczeń nie opanował techniki głośnego i cichego czytania tekstu w stopniu zadowalającym, ma trudności ze zrozumieniem lektury
- nie potrafi pracować z książką
- nie opanował w stopniu zadowalającym wiadomości dotyczących rodzajów i gatunków literackich
- nie zna podstawowych cech powieści
- nie potrafi dokonywać analizy utworu literackiego
- nie rozróżnia podstawowych środków artystycznego obrazowania
- nie potrafi formułować dłuższych form wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis, charakterystyka, streszczenie. List)

- ma słaby zakres słownictwa, błędnie redaguje swoje wypowiedzi pod względem językowym
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega zasad ortograficznych, interpunkcyjnych, językowo -logicznych i stylistycznych

Nauka o języku

- ma kłopoty z rozpoznaniem odmiennych i nieodmiennych części mowy, popełnia rażące błędy w odmianie czasownika, rzeczownika, przymiotnika i liczebnika
- nie zna osobliwości w odmianie rzeczownika
- nie potrafi wskazać w zdaniu części zdania
- ma kłopoty z rozróżnianiem zdania pojedynczego, zdania złożonego, równoważnika zdania
- nie potrafi rozróżnić zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych
- nie odróżnia wyrazu podstawowego od pochodnego
- nie umie utworzyć wyrazów pokrewnych
- nie rozróżnia litery, samogłoski, spółgłoski

Klasa III

Ocena celująca

Otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania

- umie wykorzystywać swoją wiedzę nabytą w szkole jak i poza nią
- umie samodzielnie wyciągać wnioski z materiałów źródłowych i lektur
- twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i literackich
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom motoryczny oraz artystyczny

Ocena bardzo dobra

Otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania klasy III

Kształcenie językowe i literackie

- zna treść wszystkich obowiązkowych lektur,
- prowadząc dyskusję negocjuje, stosuje parafrazę, broni swojego stanowiska
- rozwiązuje sprzeczności
- dokonuje podsumowania wyników dyskusji
- opowiada swobodnie z zastosowaniem dygresji
- charakteryzując postać dostrzega wpływ środowiska, tradycji, kultury, religii

- zdając sprawozdanie, odnajduje ukrytą perswazję, cel wypowiedzi
- dokonuje uogólnień na podstawie przeczytanego tekstu
- czyta ze zrozumieniem różne teksty literatury popularnonaukowej i fragmenty literatury naukowej
- ma świadomość wieloznaczności wypowiedzi literackiej
- odkrywając w literaturze wartości uniwersalne, przenosi je do własnego świata wartości
- posługuje się w sposób naturalny i funkcjonalny pojęciami i terminami z zakresu literatury i kultur
- w komunikatach medialnych odczytuje znaki i kody dosłowne i metaforyczne
- wykorzystuje media jako źródło informacji i opinii w samodzielnym dochodzeniu do wiedzy
- świadomie i krytycznie odbiera różne rodzaje utworów muzycznych, ojczystych i muzyki innych narodów
- wykorzystuje słownik etymologiczny oraz słownik mitów i tradycji kultury
- tworzy różnorodne instrukcje i wykorzystuje je w samodzielnej pracy
- umie obronić się przed manipulacyjnym działaniem środków przekazu
- redaguje sprawozdanie, przytacza wypowiedzi mówcy
- ocenia wartość filmu (koncertu)
- w rozprawce dobiera najtrafniejsze argumenty
- łączy fakty, syntetyzuje, dedykuje

Nauka o języku

- wykorzystuje funkcje stylistyczne mowy zależnej i niezależnej
- parafrazuje teksty, wykorzystuje wyrazy synonimiczne, wieloznaczne, przeciwstawne, o zabarwieniu emocjonalnym, o znaczeniu przenośnym
- stosuje zapożyczenia z języków obcych
- odmienia obce nazwy miejscowości

Ocena dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz elementy wybrane z programu nauczania dla klasy III

Kształcenie językowe i literackie

- zna treść wszystkich obowiązkowych lektur,
- Prowadzi wywiad z osobą fikcyjną w sytuacji symulowanej (np. postaci literackiej)
- Potrafi prowadzić dyskusję
- Dopelnia wypowiedzi innych
- Analizuje uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne postępowania postaci dostrzegając wpływ środowiska, tradycji, kultury i religii
- Zna pojęcia: kompromis, negocjacja, parafraza, dygresja
- Interpretuje tekst poprzez głośne czytanie z odpowiednią intonacją
- Czyta ze zrozumieniem różnorodne teksty literatury pięknej, publicystycznej
- Określa specyficzne cechy stylu różnych tekstów
- Odkrywa w literaturze wartości uniwersalne
- Czytając różnorodne teksty, rozstrzyga dylematy moralne, umiejętnie dokonuje wyboru
- Analizuje komunikaty medialne

- Rozpoznaje znaczenia metaforyczne dzieł plastycznych
- Ocenia wiarygodność i poprawność językową różnorodnych czasopism
- Korzysta z poznanych wydawnictw informacyjnych
- Zdobywa informacje, wykorzystuje różne źródła
- W sloganach reklamowych dostrzega elementy tradycji literackiej i kulturowej
- Umie korzystać ze środków przekazu
- Redaguje sprawozdanie z referatu, przemówienia, kazania
- Dokonuje uogólnień
- Dobiera w recenzji właściwe słownictwo w celu wartościowania i opiniowania]
- Wyraża i uzasadnia własne zdanie
- Stosuje w rozprawce zwroty i wyrażenia uzasadniające stanowisko nadawcy
- Redaguje list otwarty, uzasadniając własne stanowisko
- Redaguje przemówienie
- Posługuje się poznanymi technikami notowania
- Sporządza mapę mentalną (mapę myśli)

Nauka o języku

- przekształca różnorodne konstrukcje składniowe w zależności od potrzeb komunikacyjnych i stylistycznych
- świadomie stosuje i przekształca w wypowiedziach mowę zależną i niezależną
- ocenia poprawność neologizmów i zapożyczeń, ich wartość komunikacyjną i stylistyczną

Ocena dostateczna

Uczeń w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej Kształcenie językowe i literackie

- zadaje pytania sprawdzające i naprowadzające
- wyczerpująco udziela odpowiedzi na pytania innych
- opowiada swobodnie z zastosowaniem zwrotów do adresata i środków pozajęzykowych
- analizuje motywy postępowania postaci
- zdaje relację z wykładu, pogadanki, prelekcji, porządkuje usłyszane treści
- dokonuje własnej interpretacji utworów literackich
- czyta biegle, poprawnie, głośno, wyraźnie i wyraziście
- umie korzystać z indeksów i bibliografii
- rozróżnia kreacyjny charakter literatury
- odkrywa w literaturze społeczne, patriotyczne i religijne postawy bohaterów i konfrontuje je z zachowaniami osób rzeczywistych
- rozumie znaczenie terminów i pojęć: oda, tekst źródłowy, reportaż, indeks, dialektyzm
- dostrzega tworzywo teatru telewizyjnego jako połączenie tworzyw teatru i filmu
- dostrzega możliwości destrukcyjne działania środków masowego przekazu
- dostrzega związek dzieła plastycznego z literackim, wyraża opinię
- rozróżnia muzykę ludową, klasyczną i popularną
- świadomie wybiera czasopisma
- posługuje się poznanymi słownikami i encyklopediami
- rozumie treść różnorodnych instrukcji
- ocenia treść i formę reklam
- redaguje sprawozdanie z wykładu, pogadanki, prelekcji
- redaguje różne recenzje

- uogólnia, dochodzi do prawdy na podstawie przeprowadzonej argumentacji
- redaguje list oficjalny, stosuje właściwe słownictwo
- redaguje list motywacyjny

Nauka o języku

- buduje poprawne pod względem składniowym i interpunkcyjnym wypowiedzenia złożone
- poprawnie zapisuje nazwy własne, zakończenia nazwisk żeńskich i małżeństw oraz zakończenia -s/a, -cki, -dzki, -stwo, -ctwo, -dztwo
- dobiera wyrazy, które najtrafniej wyrażają żądane treści
- poprawnie stosuje i zapisuje neologizmy i zapożyczenia
- stosuje w wypowiedzeniach antonimy i homonimy
- poprawnie stosuje w swoich wypowiedzeniach wyrazy o znaczeniu abstrakcyjnym i konkretnym

Ocena dopuszczająca

Uczeń samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania przewidziane podstawą programową Kształcenie językowe i literackie

- dba o kulturę języka
- dąży do osiągnięcia kompromisu
- jest obiektywny i bezstronny w ocenie wypowiedzi
- opisuje ustnie postać, przedmiot, krajobraz
- wygłasza teksty z pamięci
- doskonali technikę czytania
- rozumie ogólny sens czytanych tekstów
- rozróżnia cechy poznanych już gatunków literackich
- rozumie znaczenie pojęć: tren, bibliografia, archaizm, gwara
- dostrzega różnice między twórczym teatru i filmu
- świadomie korzysta ze środków masowego przekazu
- dostrzega związek dzieła plastycznego z literackim
- poprawnie pisze tytuły czasopism
- doskonali umiejętność pisanie opowiadania, streszczenia, charakterystyki postaci
- redaguje sprawozdanie
- redaguje rozprawkę zgodnie z planem kompozycyjnym
- sporządza notatkę w formie zbioru cytatów

Nauka o języku

- buduje poprawne pod względem składniowym wypowiedzenia złożone
- zapisuje poprawnie mowę zależną i niezależną
- stosuje w wypowiedzeniach poprawne formy nazw własnych, nazw żeńskich i małżeństw
- stosuje w wypowiedzeniach synonimy

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował podstawowych umiejętności i wiadomości w zakresie programu nauczania Kształcenie językowe i literackie

- nie dba o kulturę języka
- nie doskonali techniki czytania ze zrozumieniem
- nie rozumie podstawowych pojęć z literatury
- nie rozumie sensu czytanych tekstów
- nie dostrzega różnic między tworzywem teatru i filmu
- nie wyszukuje informacji w środkach masowego przekazu
- nie dostrzega związku dzieła plastycznego z literackim
- nie potrafi formułować dłuższych form wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis, charakterystyka, streszczenie, list)
- ma słaby zakres słownictwa, błędnie redaguje swoje wypowiedzi pod względem językowym
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega zasad ortograficznych, interpunkcyjnych, językowo -logicznych i stylistycznych

Nauka o języku

- nie buduje poprawnie pod względem składniowym wypowiedzeń złożonych
- nie wie co to mowa zależna i niezależna
- nie stosuje w wypowiedzeniach poprawnych form nazw własnych, żeńskich i małżeństw
- nie wie co to neologizmy, synonimy i homonimy

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego.s

Postanowienia wstępne:

- 1.Prace klasowe, sprawdziany z nauki o języku, ortograficzne, testy znajomości lektur są obowiązkowe. Jeśli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać całą z klasą, to musi to uczynić w terminie dwutygodniowym od momentu powrotu do szkoły.
- 2.Poprawa prac pisemnych jest obowiązkowa i musi odbywać się w ustalonym terminie (tydzień od rozdania prac). Poprawę uczeń pisze tylko raz. Przy poprawianiu prac klasowych i pisaniu w drugim terminie kryteria nie zmieniają się.
- 3.Poprawione przez ucznia prace klasowe znajdują się w posiadaniu nauczyciela, przechowywane są w szkole i stanowią jej dokumentację.
- 4.Poprawie nie podlegają kartkówki sprawdzające wiedzę ucznia z trzech ostatnich lekcji (wyjątek stanowią kartkówki ze znajomości lektur szkolnych).
- 5.uczeń, który nie poprawił oceny niedostatecznej w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, traci możliwość jej poprawienia.
- 6.Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić brak przygotowania do lekcji (nie dotyczy to prac zapowiedzianych wcześniej).
- 7.Dłuższa nieobecność w szkole nie zwalnia ucznia z obowiązku znajomości lektury realizowanej zgodnie z harmonogramem.
- 8.W przypadku nieobecności na zajęciach uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek w ciągu trzech dni od powrotu do szkoły.
- 9.Wypracowania domowe podlegają obowiązkowej ocenie, na napisanie pracy uczeń ma 2-5 dni roboczych.
- 10.Prace domowe oddaje uczeń w terminie ustalonym przez nauczyciela. Brak pracy skutkuje oceną niedostateczną. Termin podany przez nauczyciela jest nieodwołalny.
- 11.Uczeń ma obowiązek prowadzenia notatek z lekcji w zeszyte oraz posiadania na zajęciach podręczników.
- 12.Uczeń jest zobowiązany do noszenia podręczników na każdą lekcję. Ich brak jest równoznaczny z nie przygotowaniem do lekcji i skutkuje oceną niedostateczną.
- 13.Pracą domową jest również przeczytanie tekstu.

Standardy wymagań:

Według podstawy programowej.

Obszary aktywności podlegające ocenianiu:

- 1.Wypowiedzi ustne:
 - kilkudzaniowa wypowiedz,
 - dialog,
 - opowiadanie,
 - recytacja,
 - prezentacja,
 - głos w dyskusji,
 - czytanie tekstów,
 - aktywność na lekcji.
- 2.Wypowiedzi pisemne:
 - odpowiedz na pytania,
 - rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonanie ćwiczeń,
 - redagowanie tekstu użytkowego: zawiadomienia, przepisu, instrukcji, reklamy, zaproszenia, ogłoszenia, telegramu, podania, życiorysu,
 - redagowanie form wypowiedzi: opowiadanie, opis, sprawozdanie, charakterystyka, list prywatny i oficjalny, kartka pocztowa, notatka w formie planu, tabeli, wykresu, streszczenia,

rozprawka, reportaż, felieton, esej (takie podstawy jak przewiduje podstawa programowa dla danego etapu kształcenia),

-dyktando.

3. Zadania praktyczne:

-niewerbalne wytwory pracy: album, słownik, mapa, plakat, przekład intersemiotyczny, słuchowisko, film.

Kryteria i sposoby oceniania:

1. Prace klasowe, prace domowe i wypracowania:

W pracach pisemnych ucznia ocenie podlegać będzie poziom merytoryczny pracy (zgodność treści pracy z tematem, dobór materiału i jego wykorzystanie w pracy, umiejętność wnioskowania, uzasadniania sądów, wartościowania), jej poziom kompozycyjny (posługiwanie się określoną formą wypowiedzi, kompozycja pracy, spójność pracy, estetyka pracy) oraz poziom językowy pracy (zgodnie z normą posługiwania się fleksją, frazeologią i składnią, dobór słownictwa, poprawność ortograficzna i interpunkcyjna). Prace pisemne podlegają ocenianiu kryterialnemu po podaniu kryteriów wraz z punktacją do wiadomości uczniów. Ocenę za uzyskaną liczbę punktów wystawia się według zapisanych w statucie szkoły przedziałów procentowych.

Uczeń, który niewłaściwie zrozumiał temat, a styl i składnia jego pracy uniemożliwiają zrozumienie sensu wypowiedzi, nie może otrzymać oceny pozytywnej.

Oceny pozytywnej nie otrzymuje uczeń, którego praca nie jest samodzielna.

2. Kartkówki:

O ilości kartkówek w trakcie semestru decyduje nauczyciel.

Nadrzędnym kryterium oceniania kartkówek jest poprawność merytoryczna wypowiedzi ucznia, w dalszej kolejności poprawność językowa pracy.

3. Odpowiedzi ustne-minimum dwie w semestrze.

4. Prace domowe:

Kryteria oceniania prac domowych są takie same jak w przypadku zadań klasowych.

W ciągu semestru uczeń pisze minimum dwie dłuższe wypowiedzi pisemne.

Ćwiczenia gramatyczne są zadawane według potrzeb, o których to decyduje nauczyciel, sprawdzanie odbywa się wybiórczo.

Pozostałe prace domowe wynikają z aktualnie realizowanych treści programowych (np. znajomość treści tekstów literackich, biografii pisarzy, powtórzenia wcześniej nabytych wiadomości itp.).

5. Prowadzenie zeszytów przedmiotowych-sprawdzony minimum raz w ciągu roku szkolnego.

Przy ocenie zeszytu przedmiotowego, brana jest pod uwagę:

-czystość zeszytu,

-staranność prowadzenia zeszytu,

-czytelność pisma,

-estetyczne rozmieszczenie materiału pod względem graficznym,

--kompletne i poprawne pod względem merytorycznym notatki.

6. Rozwiązywanie problemów, prace długoterminowe, projekty

Prace zadawane według potrzeb. O ich charakterze i terminie wykonania decyduje nauczyciel.

7. Praca w grupie.

8. Aktywność

Uczeń może otrzymać ocenę bardzo dobrą za aktywny udział na lekcji lub kolejnych zajęciach, jeżeli otrzyma cztery plusy, może też otrzymać ocenę ndst, jeżeli zdobędzie cztery minusy.

9. Inne formy:

Dyktanda:

Za błąd ortograficzny należy uważać każdy zapis sprzeczny z zasadami ortografii.

Błędy I stopnia (w zakresie rz, ż, ó, u, ch, h, ę, ą, pisownią 'nie' z różnymi częściami mowy, pisownia wielką i małą literą).

Błędy II stopnia (pozostałe)

2-3 błędy drugorzędne = 1 błąd I stopnia

4 błędy interpunkcyjne = 1 błąd I stopnia

Ten sam błąd powtarzający się w kilku wyrazach liczy się jako jeden.

Punktacja:

0-1 błąd-bardzo dobry

2 błędy-dobry

3 błędy-dostateczny

4 błędy-dopuszczający

5 i więcej-niedostateczny

Recytacja:

1. Pamięciowe opanowanie tekstu.

2. Zrozumienie treści.

3. Wyraźna artykulacja.

4. Właściwe przestankowanie.

5. Logiczne akcentowanie.

6. Odpowiednia barwa dźwiękowa (modulacja)

7. Trafność interpretacji głosowej.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełni wszystkie kryteria.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń za pamięciowe opanowanie tekstu.

Sprawdziany z lektur

Każdorazowo przed omawianiem dłuższej lektury odbędą się krótkie sprawdziany, mające na celu sprawdzenie znajomości tekstu.

Konkursy przedmiotowe

Laureaci konkursów polonistycznych na szczeblu szkolnym otrzymują cząstkową ocenę celującą, natomiast laureaci konkursów powiatowych i wojewódzkich otrzymują ocenę końcoworoczną o stopień wyższą od wynikającej z ocen.

Ustalenie oceny okresowej i rocznej:

Ustalona ocena okresowa i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

Decydujący wpływ na ocenę końcową ucznia mają:

-zadania klasowe,

-sprawdziany,

-odpowiedzi,

-testy znajomości treści lektur.

W dalszej kolejności są to:

-zadania domowe,

-praca na lekcji,

-recytacja,

-dyktanda.